

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Т.Г. ШЕВЧЕНКА

БОЙКО ТЕТЯНА ВАЛЕРІЇВНА

УДК 378.013.42:[373.5.035:613] (043.5)

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ
ДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ
УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

ЧЕРНІГІВ – 2016

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Чернігівському національному педагогічному університеті імені Т.Г. Шевченка, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент
ГРИЩЕНКО СВІТЛАНА ВЛАДИСЛАВІВНА,
Чернігівський національний педагогічний
університет імені Т.Г. Шевченка,
професор кафедри соціальної педагогіки.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член НАПН України
ЄВТУХ МИКОЛА БОРИСОВИЧ,
Національна академія педагогічних наук України,
академік-секретар Відділення вищої освіти;

кандидат педагогічних наук, доцент
КОРОП МИХАЙЛО ЮРІЙОВИЧ,
Київський національний
торгівельно-економічний університет,
доцент кафедри фізичної культури.

Захист відбудеться 04 березня 2016 р. о 12-00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 79.053.02 в Чернігівському національному педагогічному університеті імені Т.Г. Шевченка за адресою: 14013, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 53, 2-й поверх, зала засідань.

Із дисертацією можна ознайомитися у Науковій бібліотеці Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка (14013, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 53).

Автореферат розісланий 03 лютого 2016 року.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

С.В. Гаркуша

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Професійна підготовка фахівців – соціальних педагогів пов'язана з розвитком такого напрямку роботи, як соціально-педагогічна діяльність, зміст якої спочатку містив питання соціального виховання покоління, яке підрастає й педагогізації довкілля як основного чинника розвитку й становлення особи. У цей час до пріоритетних напрямів роботи соціального педагога зараховують діяльність з розвитку особистісних можливостей дитини, її активності, формування її стосунків у соціумі, створення сприятливих соціально-психологічних умов для її розвитку. Усе це, своєю чергою, неможливо без здійснення здоров'язбережувальної діяльності.

Конституція України визнає життя й здоров'я людини найвищими соціальними цінностями. Втрата цінності здоров'я молоддю створює проблему національної безпеки, самого існування держави. Кардинальні зміни, що відбуваються в усіх сферах життєдіяльності суспільства, вимагають нових підходів щодо виховання та соціалізації покоління, яке підрастає.

Загальноосвітній навчальний заклад залишається основним соціальним інститутом, який надає учням базову освіту, вирішує завдання розвитку та виховання школярів. Освіта та здоров'я є взаємодоповнювальними компонентами успішного повсякденного буття дітей та молоді. Це поставило перед загальноосвітніми навчальними закладами завдання створення таких умов розвитку учнів, які б сприяли утвердженню здорового способу життя, гармонізації їхніх взаємин з довкіллям.

Тому досить гостро постає необхідність розроблення й запровадження конкретних дій, спрямованих на покращення здоров'я дітей та молоді. Одним із ефективних шляхів вирішення цього завдання є створення умов для формування здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Оцінка чинників, компонентів здорового способу життя молоді розкрита в працях І. Вакарчука, Н. Городнової, М. Євтуха, О. Конанихіної, М. Носка, І. Суравегіної, А. Храпача, О. Чуприної. Проблему формування здорового способу життя в загальноосвітніх навчальних закладах досліджували І. Костенко, Н. Коцур, С. Ніколаєнко, С. Омельченко, В. Оржеховська; питання підготовки соціальних педагогів до роботи з учнями щодо формування здорового способу життя досліджували науковці С. Лапаєнко, В. Лях, Л. Рось; особливості пропагування просвітницьких заходів, спрямованих на здоровий спосіб життя, досліджувались в працях О. Губенко, С. Лапшиної, О. Сакович, А. Рогожевої. Проблеми формування, зміцнення та відтворення здоров'я присвячені наукові дослідження Г. Апанасенко, С. Гаркуші, В. Горащука, О. Дубогай, Р. Левіної, О. Маркової, та ін. Аналіз міжнародних концептуальних засад сприяння здоров'ю та їх адаптацію до українського контексту формування здорового способу життя здійснили вчені О. Балакірева, О. Вакуленко, О. Ващенко, О. Жабокрицька, А. Капська, Р. Левіна, О. Яременко. До пошуку нових соціально-педагогічних технологій формування в учнів здорового способу життя звернулися В. Беспалько, В. Єфімова,

Г. Книш, В. Лях, Л. Мартиросян, М. Попов, Л. Сущенко. Аналіз дослідження проблеми здоров'я у ХХ та на початку ХХІ сторіч засвідчує, що досить ґрунтовно вона вивчалася у педагогічній, медичній, культурологічній літературі. Її розробляли М. Амосов, Г. Апанасенко, О. Бартків, О. Дубогай, Ю. Жилов, О. Балакірева, Г. Миронюк, І. Суравегіна, А. Храпач та інші. Вітчизняні та зарубіжні науковці досліджують соціально-педагогічну діяльність з формування здорового способу життя підлітків. Аналіз робіт О. Вакуленко, С. Грищенко, О. Маркової, А. Капської, В. Лях, Ю. Носко, Р. Овчарової, Н. Сушик, О. Яременка й інших учених засвідчує, що ця проблема багатоаспектна й пов'язана з комплексом питань гармонійного, фізичного, психічного, духовного розвитку особистості.

У процесі вивчення спеціальної наукової літератури виявлено існування в підготовці майбутніх фахівців щодо здоров'язбереження таких *суперечностей* між: об'єктивною необхідністю переходу на компетентісно зорієнтовану освіту й недостатньою розробленістю теоретико-методологічних основ компетентісного підходу в процесі здоров'язбережувальної діяльності; зростанням вимог суспільства до якості освіти (також й соціально-педагогічної) та недостатнім рівнем професійної готовності до запровадження здорового способу життя випускників вищих навчальних закладів; вимогами загальноосвітньої школи до рівня сформованості професійних компетентностей соціального педагога й відсутністю теорії та практики визначення переліку, змісту, діагностики й створення відповідних педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних педагогів щодо запровадження здорового способу життя в загальноосвітніх навчальних закладах.

Актуальність означеної проблеми, недостатній рівень її теоретичної дослідженості й практичної розробленості зумовили вибір теми дисертаційної роботи – **«Підготовка майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів»**.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження проводилось відповідно до тематичних планів науково-дослідної роботи Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, де є складовою комплексної теми «Педагогічні шляхи формування здорового способу життя школярів різних вікових груп» (№ 0112U001072).

Тему дисертації затверджено вченою радою Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка (протокол № 9 від 27 квітня 2011 року) й узгоджено рішенням бюро Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні (протокол № 8 від 25.10.2011 року).

Мета і завдання дослідження. *Мета дослідження* полягає в науковому обґрунтуванні та експериментальній перевірці педагогічних умов, що забезпечують підготовку майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**:

1) проаналізувати теоретичні аспекти дослідження проблеми формування здорового способу життя дітей та молоді;

2) охарактеризувати педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів та проаналізувати запровадження здоров'язбережувальних технологій в освітньо-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів;

3) розробити авторську модель підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів;

4) емпірично перевірити педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх соціальних педагогів.

Предмет дослідження – педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Методи дослідження. Методологія роботи складається з системи філософських підходів; філософсько-світоглядових, загальнонаукових й спеціально-наукових методів пізнання, що забезпечили об'єктивний, усебічний аналіз досліджуваного предмета.

Досягненню мети й розв'язанню поставлених завдань сприяло використання **методів** дослідження:

теоретичні: ретроспективно-порівняльний аналіз філософської, соціологічної, педагогічної, психологічної, соціально-педагогічної та методичної наукової літератури з метою з'ясування стану розроблення досліджуваної проблеми; систематизація, узагальнення, теоретичне моделювання, що надали можливість визначити понятійно-термінологічний апарат, сутність і структуру підготовки соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів;

емпіричні: констатувальний і формувальний експерименти, діагностичні методи педагогічного спостереження, адаптовані до завдань дослідження, опитування, методи масового збирання емпіричного матеріалу (анкетування, експертне опитування), контент-аналіз нормативної документації, навчальних планів для визначення особливостей професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів, педагогічний експеримент – для перевірки ефективності визначених педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів, аналіз експертних матеріалів з метою визначення їхньої ефективності;

статистичні: метод середніх величин, метод парних порівнянь, а також методи аналізу емпіричних даних за допомогою сучасних інформаційних технологій – для обробки та оцінювання отриманих експериментальних даних та перевірки об'єктивності здобутих результатів педагогічного експерименту.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що *вперше*:

- розкрито зміст підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів;

- охарактеризовано педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів та проаналізовано запровадження здоров'язберезувальних технологій в освітньо-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів;

- розроблено авторську модель підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів;

- емпірично перевірено педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Конкретизовано:

- сутність понять «здоровий спосіб життя», «запровадження здорового способу життя», «підготовка соціальних педагогів» згідно зі специфікою професійної освіти;

- критерії, показники, рівні підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів;

- сутність і структура підготовки соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Набули подальшого розвитку:

- знання про особливості професійної підготовки соціальних педагогів щодо запровадження здорового способу життя учнів;

- уявлення про мотивацію здорового способу життя.

Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні можливості застосування основних результатів дослідження в професійній підготовці соціальних педагогів щодо запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів. На основі дослідження розроблено авторський спецкурс «Здоровий спосіб життя», який впроваджено в діяльність вищих закладів освіти. Матеріали й висновки дисертації можуть бути використані під час написання наукових праць з педагогіки, соціальної педагогіки, створенні підручників, навчальних посібників, елективних спецкурсів з вищої освіти, методики викладання педагогіки, соціальної педагогіки у вищих закладах освіти, у роботі наукових гуртків, проблемно-пошукових груп, післядипломній педагогічній освіті, процесі проведення культурно-просвітницької роботи зі студентами та викладачами.

Результати дисертаційного дослідження впроваджено в освітній процес Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (довідка № 2426 від 06.12.2013), Чернігівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 3 (довідка № 461 від 06.12.2013), Андріївської загальноосвітньої школи I-III ступенів відділу освіти Чернігівської районної

державної адміністрації Чернігівської області (довідка № 85 від 06.12.2013), Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» (довідка № 68-13-11-55 від 10.12.2013), Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка (довідка № 45 від 17.12.2013).

Особистий внесок здобувача. Представлені в дисертації наукові положення та висновки сформульовані особисто автором та є його науковим доробком. У спільній публікації з С.В. Грищенко [4] автору належить розроблення технологічного аспекту діяльності соціального педагога з запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів; у публікації з С.В. Грищенко [11] автору належить розроблення соціально-педагогічного аспекту проблеми формування здорового способу життя в українській науковій літературі.

Апробація результатів дисертації. Основні положення й висновки дисертації доповідалися на засіданнях кафедри соціальної педагогіки Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, кафедри загальної та соціальної педагогіки Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка; на науково-практичних конференціях:

міжнародних – «Соціальна робота на межі тисячоліття: концепції, технології, стратегії» (Київ, 2011), «Ресоціалізація неповнолітніх правопорушників» (Луцьк, 2011);

всеукраїнських – «Перші Сіверянські соціально-психологічні читання» (Чернігів, 2010), «Другі Сіверянські соціально-психологічні читання» (Чернігів, 2011), «Сталий розвиток у соціальному вимірі: глобальним проблемам – локальні рішення» (Чернігів, 2011).

Публікації. Основні наукові положення й результати дослідження висвітлено в 14 наукових публікаціях, з яких 9 статей опубліковано в наукових фахових виданнях України (1 у співавторстві), 1 в науковому періодичному виданні за кордоном та 4 (1 у співавторстві) у збірниках матеріалів конференцій та інших виданнях.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (386 найменувань, із них 29 іноземними мовами) та 3 додатків. Робота містить 6 таблиць та 5 рисунків. Основний зміст роботи викладений на 187 сторінках. Загальний обсяг роботи 264 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертаційного дослідження, вказано на її зв'язок із науковими темами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет; охарактеризовано методи; сформульовано наукову новизну та практичне значення одержаних результатів; наведено дані щодо їх апробації; інформацію щодо публікацій і структури роботи.

У першому розділі – «Теоретичні засади підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів» – проаналізовано здоровий спосіб життя як соціально-педагогічну проблему; зміст діяльності соціальних педагогів із запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів; професійну підготовку майбутніх соціальних педагогів у сучасних умовах реформування освіти та затребуваність соціальних педагогів суспільством, що виражається у збільшенні вимог до якості їх освіти.

Запровадженню здорового способу життя присвячено роботи багатьох дослідників: В. Беспалько, І. Вакарчука, С. Гаркуші, Н. Городнової, С. Грищенко, О. Губенка, М. Євтуха, О. Конанихіної, І. Костенко, Н. Коцур, С. Лапаєнка, В. Лях, С. Ніколаєнко, М. Носка, С. Омельченко, В. Оржеховської, Л. Рось, І. Суравегіної, Л. Сущенко, А. Храпача, О. Чуприної й інших. Дослідження засвідчує, що ця проблема багатоаспектна й пов'язана з удосконаленням підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Професійна підготовка майбутніх соціальних педагогів до використання здоров'язбережувальних технологій повинна бути спрямована на опанування головних напрямів здоров'язбереження з урахуванням отриманої спеціальності, вікових та психофізіологічних особливостей учнів; суспільних потреб у регіоні та інше. Значним ресурсом сучасної освіти в Україні може стати соціальний педагог, який володіє теоретичними та практичними навичками щодо використання здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності.

Діяльність соціальних педагогів із запровадження здорового способу життя складається з конкретних процедур і операцій: соціальна (за метою, завданнями, змістом), психолого-педагогічна (за формою), організаторська (за функціями), професійна (за зв'язками і впливом на об'єкт) Це свідчить про наявність складної і багатокомпонентної структури діяльності. Мета діяльності соціальних педагогів з запровадження здорового способу життя учнів у загальноосвітньому навчальному закладі – сприяння створенню умов для формування, збереження та зміцнення здоров'я як важливого фактору розвитку особистості шляхом удосконалення освітнього процесу й організації його відповідно до психологічних та фізіологічних особливостей підлітків.

Видатний український науковець А. Капська визначає складові професійної позиції соціального педагога із запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів: 1. Репертуарний пакет впливу – соціальний педагог володіє арсеналом підтримки об'єкта, використовуючи такі натуралістичні репертуари (теми здоров'я, тіла, валеології), екзистентні (тема гідності, життєстійкості, абсурду), теїстичні (тема Бога, смерті, страждань, співчуття), соціологічні (тема типізації, загального блага, командності). 2. Рольова дистанція. Кожен об'єкт-клієнт потребує адекватної ролі соціального педагога, яка залежить від його функціоналу: дослідник, прогностик, консультант, дія якого диктує орієнтацію на

особливість клієнта. 3. Самоусунення. Цей процес можливий за умови власного сценарію життя, вирішення проблем і готовності підтримати інших, що свідчить про повернення його до «реальності», життєстійкості.

В процесі дисертаційного дослідження використано методи анкетування, бесіди, аналізу документів, тестування, спостереження в процесі яких було опитано 67 спеціалістів – соціальних педагогів освітніх та соціальних установ м. Чернігова, м. Слов'янська та м. Глухова.

Проведений аналіз літературних джерел й останніх наукових праць дозволив стверджувати, що підготовка майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів потребує подальшого вивчення, тому що як у вітчизняних, так й у зарубіжних дослідженнях немає належного обґрунтування педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

У другому розділі – **«Педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів»** – з'ясовано основні напрями збереження здоров'я учнівської молоді в освітньому процесі; схарактеризовано педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів; критерії, показники, рівні підготовленості майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

У розділі встановлено, що до основних напрямів організації процесу збереження та зміцнення здоров'я й організації формування здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів віднесено: *освітня робота*: введення до навчального плану нових предметів, факультативних і групових занять; планування системи годин спілкування, спрямованих на оздоровлення; використання та пропаганда здоров'язбережувальних технологій; *діагностична робота*: заходи з виявлення рівня здоров'я учнів, проведення медичних оглядів, обстежень; *профілактична робота*: оптимальний режим навчання і виховання; сприяння використанню медичних засобів профілактики, вітамінотерапії, фітотерапії, зарядки для очей, дихальної гімнастики; *корекційна робота*: сприяння роботі лікаря, медичної сестри, психолога, соціального педагога, надання консультацій для педагогів, батьків, школярів.

Аналіз наукових праць дозволив віднести до комплексу педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів такі: посилення мотивації майбутніх соціальних педагогів у сфері запровадження здорового способу життя учнів навчальних досягнень; забезпечення взаємодії викладачів вищих навчальних закладів з різних дисциплін у процесі запровадження здорового способу життя учнів; поетапне оволодіння майбутніми соціальними педагогами знаннями, уміннями, навичками у процесі запровадження здорового способу життя учнів та їх

закріплення на практиці; систематизація знань, умінь, навичок майбутніх соціальних педагогів під час вивчення спецкурсу «Здоровий спосіб життя»; активне залучення студентів до запровадження здорового способу життя учнів у період соціально-педагогічної практики.

У рамках реалізації педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя було створено спецкурс «Здоровий спосіб життя», який використовувався протягом 9 місяців 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013 н. рр. на позааудиторних й позаурочних заняттях Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, Чернігівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 3, Андріївської загальноосвітньої школи I-III ступенів відділу освіти Чернігівської районної державної адміністрації Чернігівської області, Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет», Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Нами визначено *критерії* підготовленості майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів: орієнтаційно-комунікативний; емоційно-творчий; знаннєво-діяльнісний; *показники*: налаштованість на соціально-педагогічну діяльність, суб'єкт-суб'єктна педагогічна взаємодія у системі «соціальний педагог-учень (учні)», професійно-педагогічний самоаналіз, здатність до емпатійної взаємодії, експресивність, креативно-проективні здібності, професійно-педагогічні знання, уміння й навички соціального педагога з запровадження здорового способу життя учнів; *рівні*: високий, середній, низький.

Таким чином, одержані результати дослідження свідчать про необхідність створення моделі підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

У третьому розділі – «**Експериментальна перевірка ефективності підготовки студентів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів**» – створено модель професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів; обґрунтовано компоненти, показники та рівні підготовки студентів до запровадження здорового способу життя учнів; проаналізовано результати формувального експерименту з підготовки майбутніх соціальних педагогів до цієї проблеми.

Модель підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів представляє собою, відповідно до теорії функціональних систем П.К. Анохіна, єдність таких блоків: цільового, змістовно-операційного та результативного (рис. 1).

Цільовий блок містить мету та завдання; змістовно-операційний – принципи, умови, зміст, форми і методи підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів; результативний – критерії та результат.

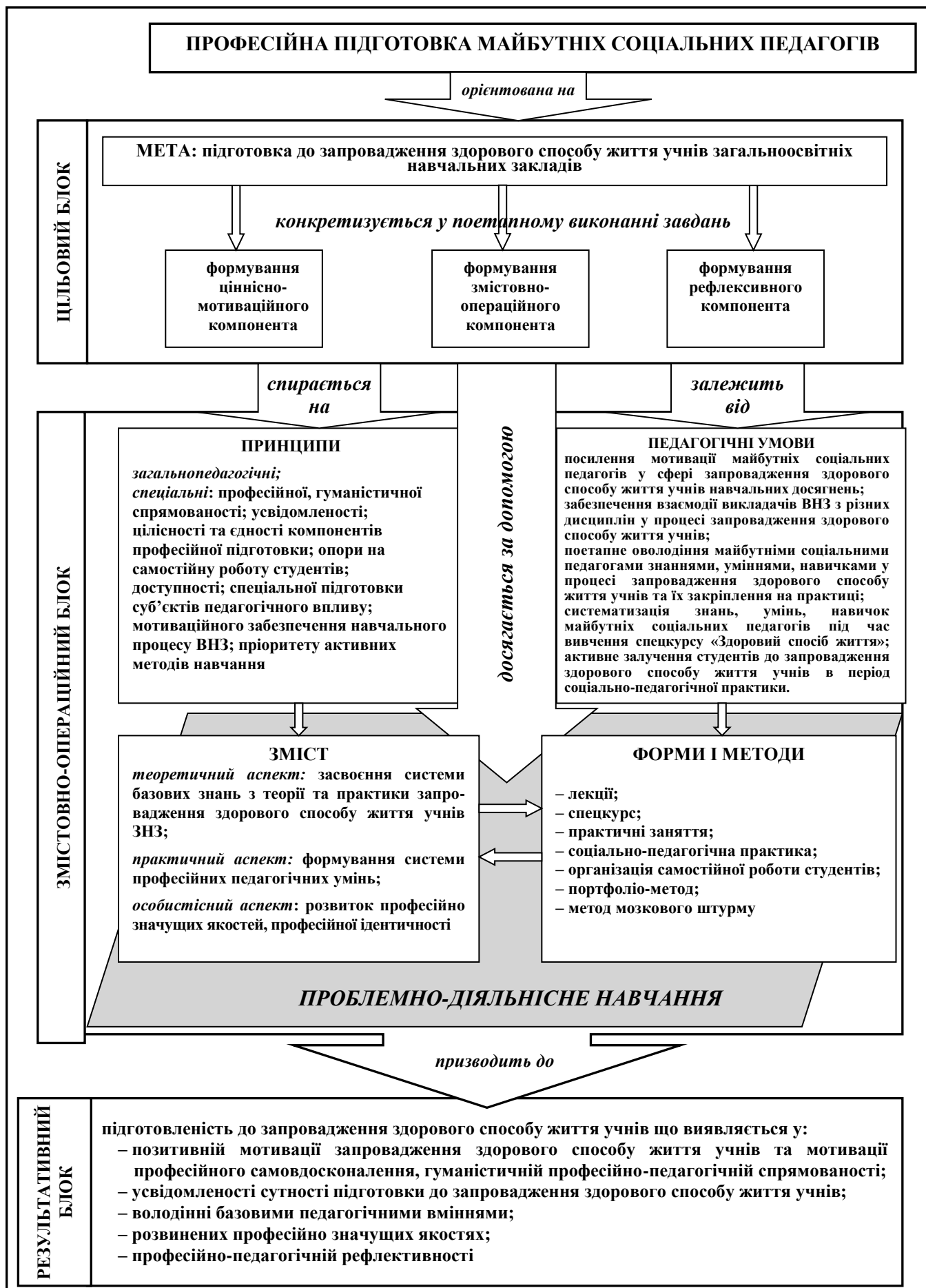

Рис. 1. Модель підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів

Отже, важливим напрямом професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів є підготовка до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів, що передбачає вирішення низки завдань: 1) оволодіння майбутніми фахівцями спеціальними знаннями, що дають цілісне уявлення про зміст, структуру й функції здоров'язбережувальної діяльності; 2) формування мотивації здоров'язбережувальної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах; 3) актуалізація потреби в самопізнанні, самовизначенні та самовихованні, що є внутрішнім механізмом розвитку професійної підготовки особистості; 4) здійснення моніторингу підготовки майбутніх фахівців до здоров'язбережувальної діяльності. Мета й завдання професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів щодо підготовки до здоров'язбережувальної діяльності, що випливають із законів теорії пізнання й передбачають вияв у відповідних умовах постійних стійких зв'язків і залежностей між трьома елементами навчання – діяльністю викладання, діяльністю учіння й об'єктом засвоєння (змістом навчання).

На констатувальному етапі експерименту було обстежено студентів першого курсу спеціальності «Соціальна педагогіка», що навчалися в трьох вишах: Чернігівському національному педагогічному університеті імені Т.Г. Шевченка, Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка, Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет», для визначення типу ставлення до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Результати діагностування засвідчили, що на початку експерименту у 26,4% студентів спостерігалось негативне ставлення до запровадження здорового способу життя учнів, у 44,49% – нейтральне ставлення до запровадження здорового способу життя учнів, позитивне ставлення до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів виникло у 29,56% учнів (за результатами анкетування).

Дані констатувального етапу експерименту показали, що високий рівень сформованості зазначеної підготовленості був властивий 6,52% майбутніх соціальних педагогів ЕГ та 10,77% – КГ, середній – 17,92% майбутніх соціальних педагогів ЕГ та 15,53% майбутніх соціальних педагогів КГ, низький рівень зафіксовано у 75,56% майбутніх соціальних педагогів ЕГ та у 73,70% – КГ (рис. 2).

Для перевірки ефективності моделі та педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів були визначено дві експериментальні групи бакалаврів спеціальності 6.01010601 «Соціальна педагогіка» (2011-2012, 2012-2013 н. рр.): перша експериментальна група (ЕГ 1.1) – 55 студентів та друга (ЕГ 1.2) – 57 студентів Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка та Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Дві контрольні групи студентів спеціальності 6.01010601 – «Соціальна педагогіка»: 50 студентів (КГ 1.1) та 57 студентів (КГ 1.2) Державного вищого

навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»; Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка.

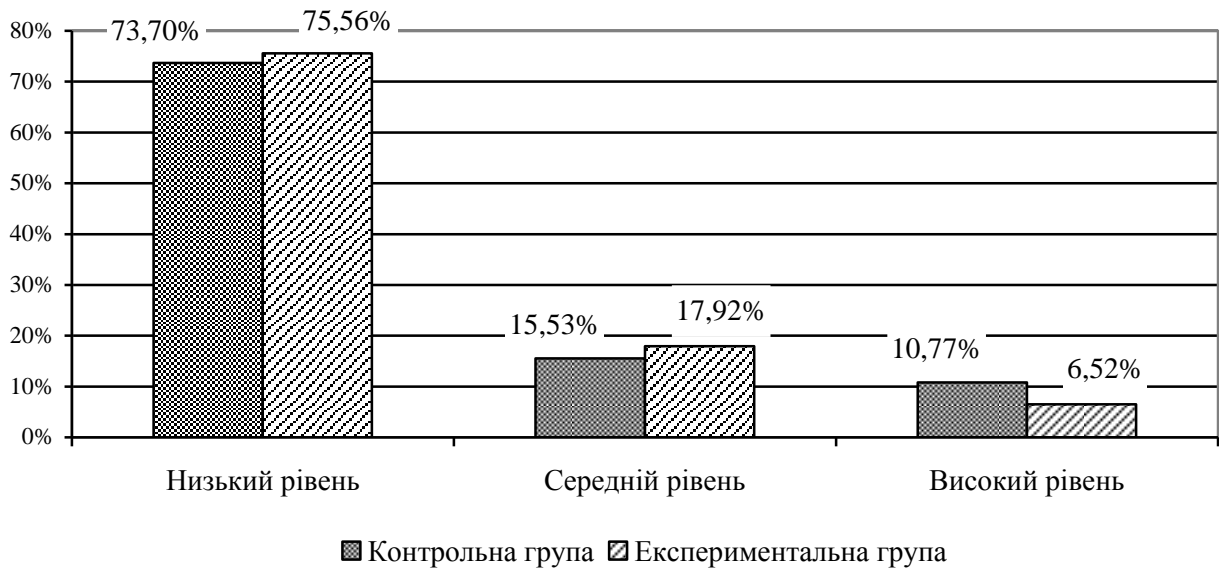

Рис. 2. Розподіл студентів за рівнями підготовки на констатувальному етапі експерименту

Формувальний етап дослідження пов'язаний з повторними вимірами показників рівня підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів, їхньою обробкою та аналізом (рис. 3).

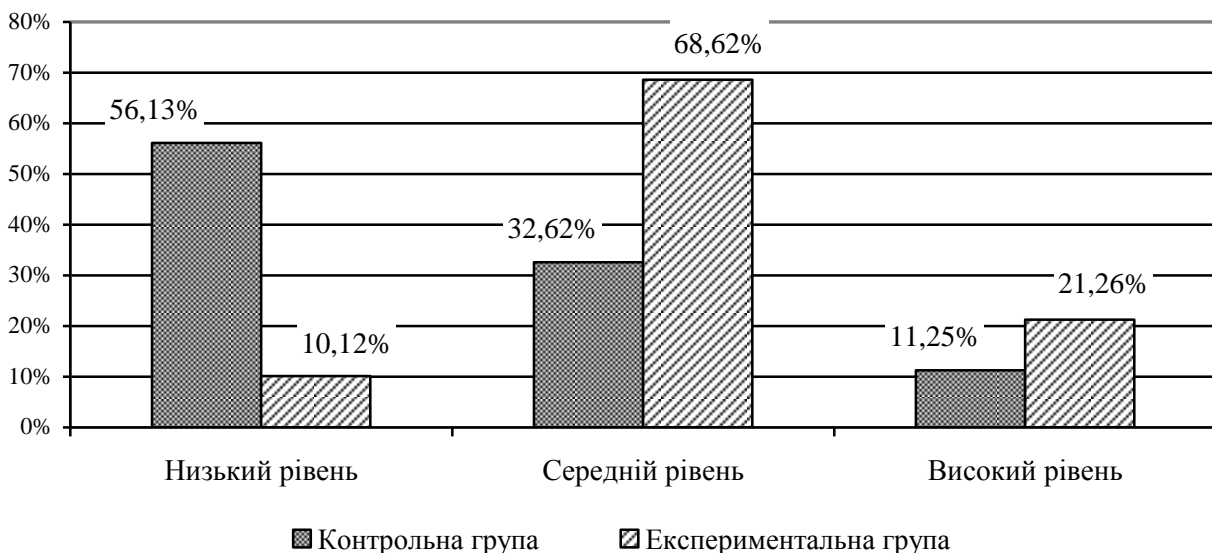

Рис. 3. Розподіл студентів за рівнями підготовки на формувальному етапі експерименту

Для визначення впливу розроблених заходів на рівень підготовки студентів до запровадження здорового способу життя були досліджені динаміка зростання показників цінності здоров'я в ієрархії життєвих цінностей студентів, мотиваційно-ціннісного ставлення до запровадження здорового способу життя

учнів, рівня знань з питань охорони здоров'я соціальним педагогом, а також розвиток таких особистісних якостей, як цілеспрямованість, відповідальність та активність.

Контрольні зрізи здійснювались у кінці кожного навчального семестру. Отже, отримано картину динаміки зміни *рівнів* підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Оскільки $T_{спост} > T_{крит}$, ($51,76 > 9,21$), то нульова гіпотеза відхиляється, тобто контрольна та експериментальна групи за рівнями підготовки до запровадження здорового способу життя є відмінними. Проведений аналіз отриманих даних підтверджує, що за рівнем підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів студенти експериментальної групи мають кращі результати, ніж студенти контрольної групи. Приріст студентів з високим та середнім рівнем підготовки у контрольній групі становив 0,48 % та 17,09 % у той час як у експериментальній групі цей показник становив 14,74 % та 50,70 % відповідно. Низький рівень у контрольній групі зменшився на 17,57 %, у експериментальній він зупинився на рівні 10,12 %, що є значним покращенням у зіставленні з констатувальним зрізом.

Компонентами підготовки студентів соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів є: аксіологічний, когнітивний, діяльнісний, управлінський. До кожного з компонентів підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів відносимо ряд показників.

Критеріями підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів є: 1) рівень мотивації до здоров'язбережувальної діяльності студентів, мотивації професійного самовдосконалення; 2) рівень усвідомленості сутності професійно-педагогічної діяльності у запровадженні здорового способу життя учнів, когнітивних, конструктивних та особистісних вимог до соціальних педагогів; 3) рівень володіння базовими педагогічними вміннями; 4) розвиненість педагогічної рефлексивності; 5) рівень розвитку професійної педагогічної ідентичності.

Таким чином, результати експериментального застосування моделі та педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів дають підстави стверджувати, що наприкінці педагогічного експерименту відмічається позитивний приріст рівнів підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів як у контрольній, так й в експериментальній групах.

Результати дисертаційного дослідження свідчать про доцільність запровадження педагогічних умов та реалізації моделі підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

ВИСНОВКИ

Дисертаційна робота присвячена удосконаленню підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Проведене дисертаційне дослідження дає можливість дійти висновків:

1. Упродовж останніх десятиліть серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів окреслилася тенденція до погіршення психічного та духовного здоров'я молоді. Кожна третя дитина народжується з відхиленням у розвитку нервової системи, погіршується психічне здоров'я. Теоретичний аналіз показує, що в Україні учні загальноосвітніх навчальних закладів в своєму житті не враховують жодного з чинників збереження здорового способу життя: сьогодні людина робить все для того, щоб її діяльність була якнайменше пов'язана з фізичними зусиллями; щодо поширення тютюнопаління Україна посідає перше місце серед юнаків і дев'яте серед дівчат; гостро стоїть проблема вживання дітьми та молоддю алкоголю, наркотиків, що вказує на відсутність навичок збереження здоров'я.

Вітчизняні та зарубіжні науковці досліджують соціально-педагогічну діяльність з запровадження здорового способу життя. Аналіз робіт учених засвідчує, що ця проблема багатоаспектна, недостатньо вивчена й потребує подальшого удосконалення підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів є одним із важливих напрямів освіти і виховання. Багато в чому запровадження здорового способу життя дітей залежить від способу організації вільного часу учнів, ставлення їх до вживання алкоголю, наркотиків, тютюнопаління. Однією важливою складовою соціального середовища, яка справляє значний вплив на формування способу життя молоді, є загальноосвітній навчальний заклад, в якому основними напрямами роботи щодо формування здорового способу життя є: практична допомога у визначенні та підтримці морально й соціально значущих цінностей, забезпечення їхньої внутрішньої єдності з цінністю здоров'я, поглиблення знань та вмінь з основ здорового способу життя.

2. Схарактеризовано *педагогічні умови* підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів – це взаємопов'язана сукупність освітніх заходів, які забезпечують високу ефективність і результативність процесу підготовки у майбутніх соціальних педагогів усіх складників підготовки до запровадження здорового способу життя учнів. Аналіз наукових праць дозволив віднести до комплексу *педагогічних умов* підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів такі:

– посилення мотивації майбутніх соціальних педагогів у сфері запровадження здорового способу життя учнів освітніх досягнень ґрунтується на переконанні, що підготовка майбутніх соціальних педагогів до

запровадження здорового способу життя учнів освітніх досягнень суттєво залежить від мотиваційної сфери та ступеня сформованості ціннісних орієнтацій, адже мотивація є передумовою поведінки особистості, яка спонукає, спрямовує й організовує поведінку, а також надає особистісного сенсу та значущості майбутній здоров'язбережувальній діяльності;

- забезпечення взаємодії викладачів вищих навчальних закладів з різних дисциплін у процесі запровадження здорового способу життя учнів;

- поетапне оволодіння майбутніми соціальними педагогами знаннями, вміннями, навичками у процесі запровадження здорового способу життя учнів та їх закріплення на практиці є третьою педагогічною умовою, реалізація якої можлива, якщо процес запровадження здорового способу життя учнів, а також знань і навичок студентів спеціальності «соціальна педагогіка» поєднуюватиме низку етапів: початковий (допрофесійний), проміжний (базова професійна підготовка), спеціальний і післядипломний; на цих етапах майбутнім соціальним педагогам необхідно досконало оволодіти методами здоров'язбереження;

- систематизація знань, умінь, навичок майбутніх соціальних педагогів під час вивчення спецкурсу «Здоровий спосіб життя» є четвертою педагогічною умовою підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів;

- активне залучення студентів до запровадження здорового способу життя учнів в період соціально-педагогічної практики. Соціально-педагогічна практика майбутніх соціальних педагогів надає можливості оволодіти сучасними методами й технологіями запровадження здорового способу життя учнів.

3. Розроблена авторська модель підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів. Основними формами організації освітньо-виховного процесу у вищому навчальному закладі, що забезпечать успішну підготовку майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів є: 1) класична, традиційна лекція, нетрадиційні лекції: (лекція-дискусія, лекція-діалог); 2) спецкурс «Здоровий спосіб життя»; 3) практичні заняття, які передбачають аналіз проблемних педагогічних ситуацій, виконання вправ, елементів тренінгу, здійснення самодіагностики, творчих самостійних завдань з обговоренням; 4) аудиторна і позааудиторна самостійна робота студентів, що передбачає роботу з нормативними документами та першоджерелами щодо формування здорового способу життя, написання рефератів, ознайомлення з передовим здоров'язбережувальним досвідом, складання педагогічного тезаурусу.

Зазначимо, що методи підготовки до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів зорієнтовані на 1) теоретичний аспект: засвоєння системи базових знань з теорії та практики професійної соціально-педагогічної діяльності; 2) практичний аспект: формування базових педагогічних умінь та навичок; 3) особистісний аспект: розвиток професійно значущих якостей, мотивації здоров'язбереження професійного самовдосконалення майбутніх соціальних педагогів.

Результативний блок моделі підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів містить критерії та результат педагогічного впливу. Оскільки підготовка фахівця до запровадження здорового способу життя учнів є складним, системним явищем, то оцінка її сформованості передбачає визначення рівня розвиненості ціннісно-мотиваційного, змістовно-операційного та рефлексивного компонентів у єдності їх складників.

Основними критеріями підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів є: 1) рівень мотивації до здоров'язбережувальної діяльності студентів, мотивації професійного самовдосконалення; 2) рівень усвідомленості сутності професійно-педагогічної діяльності у запровадженні здорового способу життя учнів, когнітивних, конструктивних та особистісних вимог до соціальних педагогів; 3) рівень володіння базовими педагогічними вміннями; 4) розвиненість педагогічної рефлексивності; 5) рівень розвитку професійної педагогічної ідентичності.

4. Емпірично перевірено педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів. З'ясовано, що – це взаємопов'язана сукупність освітніх заходів, які забезпечують високу ефективність і результативність процесу підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів.

Проведений аналіз отриманих даних підтверджує, що за рівнем підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів студенти експериментальної групи мають кращі результати ніж студенти контрольної групи.

Приріст студентів з високим та середнім рівнем підготовки у контрольній групі становив 0,48 % та 17,09 % тоді як у експериментальній групі цей показник становив 14,74 % та 50,70 % відповідно. Низький рівень у контрольній групі зменшився на 17,57 %, у експериментальній він зупинився на рівні 10,12 %, що є значним покращенням порівняно з констатувальним зрізом.

Отже, за визначеними показниками підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя, на основі використання критерію χ^2 (хі-квадрат) підтверджена ефективність розробленої педагогічної моделі та методики підготовки студентів педагогічного вищого навчального закладу до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Проблема підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів складна й багатогранна, саме тому проведене дослідження не вичерпує всі аспекти цієї проблеми. Це дає підстави визначити перспективи подальших досліджень, які охоплюють напрями просвітницької роботи з батьками учнів щодо формування мотивів усвідомленого та відповідального ставлення до здоров'я учнівської молоді.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

*Наукові праці, в яких опубліковано
основні результати дисертації:*

1. Богатирьова Т. В. Становлення університетської освіти в Україні / Т. В. Богатирьова // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. – Вип. 84. – Чернігів : ЧНПУ, 2011. – С. 22-24. (Серія: Педагогічні науки).
2. Богатирьова Т. В. Зміст соціально-педагогічної діяльності з формування здорового способу життя підлітків / Т. В. Богатирьова // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. – Вип. 96. – Чернігів : ЧНПУ, 2012. – С. 22-24. (Серія: Педагогічні науки).
3. Бойко Т. В. Фізична культура як фактор формування здорового способу життя в дитячих будинках сімейного типу / Т. В. Бойко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. – Вип. 104. – Т. 1. – Чернігів : ЧНПУ, 2012. – С. 31-33. (Серія: Педагогічні науки).
4. Грищенко С. В. Технологічний аспект діяльності соціального педагога у запровадженні здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів» / С. В. Грищенко, Т. В. Богатирьова // Наукові записки. Вісник Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2012. – С. 93-97. (Психолого-педагогічні науки).
5. Богатирьова Т. В. Проблема збереження здоров'я учнівської молоді в сучасному українському суспільстві / Т. В. Богатирьова // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – № 7 (232). – 2012. – С. 127-130.
6. Бойко Т. В. Емоційно-поведінковий простір збереження здоров'я учнів загальноосвітньої школи / Т. В. Бойко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – Луганськ : ЛНПУ, 2013. – С. 87-91.
7. Бойко Т. В. Інтерактивні технології навчання у процесі збереження здоров'я старшокласників / Т. В. Бойко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. – Вип. 107. – Т. 3. – Чернігів : ЧНПУ, 2013. – С. 36-38. (Педагогічні науки, фізичне виховання та спорт).
8. Бойко Т. В. Здоров'язберігаючі технології і сучасна система освіти / Т. В. Бойко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. – Вип. 108. – Т. 1. – Чернігів : ЧНПУ, 2013. – С. 43-46. (Педагогічні науки).
9. Бойко Т. В. Здоров'єсберегающее образовательное пространство школы / Т. В. Бойко // European Applied Sciences/Europäische Fachhochschule. – № 10 – 2013. – Volume 1. – С. 72-73.
10. Бойко Т. В. Соціальне партнерство школи та громадських організацій щодо формування здорового способу життя учнівської молоді / Т. В. Бойко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. – Вип. 113. – Чернігів : ЧНПУ, 2013. – С. 164-166. (Серія: Педагогічні науки).

Опубліковані праці апробаційного характеру:

11. Грищенко С. В. Проблема формування здорового способу життя в українській науковій літературі / С. В. Грищенко, Т. В. Богатирьова // Сталій розвиток у соціальному вимірі: глобальним проблемам – локальні рішення : збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Чернігів. 2 листопада 2011 р. ; Чернігівський державний технологічний університет. – С. 208-209.

12. Бойко Т. В. Основні завдання у сфері сприяння здоровому способу життя підлітків в Україні / Т. В. Бойко // Хмельницький національний університет, 25-26 квітня 2013 року : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Хмельницький, 2013. – С. 97-98.

Опубліковані праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

13. Богатирьова Т. В. Здоровий спосіб життя в педагогіці країн Західної Європи наприкінці ХІХ ст. / Т. В. Богатирьова // Соціальна робота в Україні: теорія і практика : науково-методичний журнал. – № 1. – К., 2012. – С. 15-20.

14. Бойко Т. В. Здоровий спосіб життя : [навчально-методичні рекомендації] / Т. В. Бойко. – Чернігів : ЧНПУ, 2013. – 44 с.

АНОТАЦІЇ

Бойко Т.В. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка, Міністерство освіти і науки України. – Чернігів, 2016.

У дисертаційній роботі здійснено комплексний аналіз теоретичних аспектів підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів, визначено та схарактеризовано її компоненти. У дослідженні створено модель підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів, що являє собою єдність цільового, змістовно-операційного та результативного блоків; схарактеризовано педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів щодо запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів; експериментально перевірено ефективність підготовки студентів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів на сучасному етапі. Обґрунтовано критерії, показники та рівні підготовки студентів до запровадження здорового способу життя учнів. Доведено ефективність моделі

та педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних педагогів до запровадження здорового способу життя учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Ключові слова: підготовка, підготовленість, студенти, соціальні педагоги, професійна підготовка, здоровий спосіб життя, учні, загальноосвітні навчальні заклади.

Бойко Т.В. Подготовка будущих социальных педагогов к внедрению здорового образа жизни учащихся общеобразовательных учебных заведений. – Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.04 – теория и методика профессионального образования. – Черниговский национальный педагогический университет имени Т.Г.Шевченко, Министерство образования и науки Украины. – Чернигов, 2016.

В диссертационной работе осуществлен комплексный анализ теоретических аспектов подготовки будущих социальных педагогов к внедрению здорового образа жизни учащихся общеобразовательных учебных заведений, определены и охарактеризованы ее компоненты. В исследовании создана модель подготовки будущих социальных педагогов к внедрению здорового образа жизни учащихся, которая представляет собой единство целевого, содержательно-операционного и результативного блоков; определены педагогические условия подготовки социальных педагогов по внедрению здоровьесберегающих технологий в общеобразовательных учебных заведениях; экспериментально проверена эффективность подготовки студентов к внедрению здорового образа жизни учащихся общеобразовательных учебных заведений на современном этапе.

В процессе проектирования модели подготовки будущих социальных педагогов к внедрению здорового образа жизни учащихся общеобразовательных учебных заведений включались такие этапы моделирования: анализ потребностей социального заказа к результату этого процесса вводит здоровый образ жизни учащихся общеобразовательных учебных заведений; постановка целей и задач моделирования; определение подходов и принципов подготовки будущих социальных педагогов к внедрению здорового образа жизни учащихся; определение сущности и структурных компонентов подготовки будущих социальных педагогов к внедрению здорового образа жизни учащихся; определение педагогических условий и этапов процесса подготовки будущих социальных педагогов к внедрению здорового образа жизни учащихся для эффективного функционирования модели. Автором диссертации отнесены к комплексу педагогических условий подготовки будущих социальных педагогов к внедрению здорового образа жизни учащихся

следующие: усиление мотивации будущих социальных педагогов в сфере внедрения здорового образа жизни учащихся учебных достижений; обеспечение взаимодействия преподавателей высших учебных заведений по различным дисциплинам в процессе внедрения здорового образа жизни учащихся; поэтапное овладение будущими социальными педагогами знаниями, умениями, навыками в процессе внедрения здорового образа жизни учащихся и их закрепления на практике; систематизация знаний, умений, навыков будущих социальных педагогов при изучении спецкурса «Здоровый образ жизни»; активное привлечение студентов к внедрению здорового образа жизни учащихся в период социально-педагогической практики.

Обоснованы критерии, показатели и уровни подготовки студентов к внедрению здорового образа жизни учащихся. Критерии подготовленности будущих социальных педагогов к внедрению здорового образа жизни учащихся общеобразовательных учебных заведений: ориентационно-коммуникативный критерий с показателями: настрой на социально-педагогическую деятельность; субъект-субъектное педагогическое взаимодействие в системе «социальный педагог-ученик (ученики)»; профессионально-педагогический самоанализ. Эмоционально-творческий критерий с показателями: способность к эмпатийному взаимодействию; экспрессивность; креативно-проективные способности. Знаниево-деятельностный критерий с показателем: профессионально-педагогические знания, умения и навыки социальных педагогов к внедрению здорового образа жизни учащихся общеобразовательных учебных заведений. Определены уровни подготовленности очерченной подготовки будущих социальных педагогов к внедрению здорового образа жизни учащихся общеобразовательных учебных заведений: высокий, средний, низкий. Выявлены аспекты проявления подготовленности будущего социального педагога к внедрению здорового образа жизни учащихся общеобразовательных учебных заведений, которая имеет два уровня личностный и деятельностный. К личностному отнесены профессиональная идентичность и профессиональная направленность; к деятельностному – профессиональная компетентность и педагогическая техника. Проанализированы результаты педагогического эксперимента по подготовке будущих социальных педагогов к внедрению здорового образа жизни учащихся общеобразовательных учебных заведений. По определенным показателям подготовка будущих социальных педагогов к внедрению здорового образа жизни учащихся на основе использования критерия χ^2 (хи-квадрат) подтверждена эффективность разработанной модели и педагогических условий подготовки студентов к внедрению здорового образа жизни учащихся.

Ключевые слова: подготовка, подготовленность, студенты, социальные педагоги, профессиональная подготовка, здоровый образ жизни, ученики, общеобразовательные учебные заведения.

Boyko T.V. Preparation of the future social teachers to introduce healthy lifestyle of students of secondary schools. – Manuscript.

The dissertation to obtain scientific of Candidate of Pedagogical Sciences by specialty 13.00.04 – Theory and Methodology of Professional Education. – Chernigiv Natsyonal T.G. Shevchenko Pedagogical University, Ministry of Education and Science of Ukraine. – Chernigiv, 2016.

In the thesis the complex analysis of theoretical aspects of the training of future social workers to introduce a healthy lifestyle of students of secondary schools, Author determined and defined components. The research created the social model of training future teachers to introduce students healthy lifestyle that represents the unity of targeted, content-operative and effective blocks; characterized pedagogical conditions training future of social workers to implement healthy lifestyle in schools; experimentally tested the effectiveness of training students to introduce healthy lifestyle pupils of secondary schools today. Grounded components, performance and level of training of students to introduce healthy lifestyles of students. The efficiency model and pedagogical conditions on training of future social workers to introduce a healthy lifestyle of students of secondary schools.

Keywords: education, training, students, social pedagogues, vocational training, healthy lifestyle, students of secondary schools.

Підписано до друку 29.01.2016 р. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк на різнографі.
Ум. друк. арк. 1,16. Обл.-вид. арк. 0,9.
Наклад 100 прим. Зам. № 0049.

Віддруковано ТОВ «Видавництво «Десна Поліграф»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія ДК № 4079 від 1 червня 2011 року
14027, м. Чернігів, вул. Станіславського, 40
Тел. (0462) 972-664

